

(1) *Cap. 6 de Offic. Legat. cap. 31 de Præben. in 6.*

44. Omnes Cardinales habent à Summo Pontifice facultatem, sive, uti vocant, indultum (1) conferendi beneficia, quibusdam exceptis (2), quæ vacua fiunt in suis titulis, Ecclesiis Cathedralibus, Diœcesibus, Abbatibus, et Monasteriis sibi commendatis, laxato vinculo Regularum Cancellariæ. Verum ut in suis titulis, atque Episcopatibus suburbicariis conferre ipsi beneficia possint, in Curia Romana commorari debent (3), quoniam absentes eo jure carent, nisi illud peculiari beneficio Summi Pontificis impetraverint (4). In tribus autem Basilicis S. Joannis Lateranensis, S. Petri in Vaticano, et S. Mariæ Majoris, quæ inter Cardinalium titulos minime recensentur, Cardinales Archipresbyteri minora conferunt beneficia, etiamsi absentes Curia reperiantur (5).

(1) Indultum, quod singulis Cardinalibus à Summo Pontifice dari solet, late explicat Rigantius *ad regul. 8 Cancell. §. 1 ferre per tot.*

(2) Excipiuntur majores Dignitates in Cathedralibus, et principes dignitates in Collegiatis Ecclesiis, aliæque beneficia, quorum collatio ad unum Pontificem pertinet, et de quibus late agit Rigant. *ad regul. 1 cancell. §. 4 n. 15 et seq. ad regul. 4 §. 1 num. 53 et §. 3 num. 24 et seq.*

(3) Vide Rigant. *ad regul. 8 Cancell. §. 1 num. 44 et seq., et n. 144 et seq.*, ubi ostenditur, quæ proprie curia Romana sit, in qua Cardinalis commorari debet, ut beneficia conferat, quæ in suo titulo, aut Episcopatu suburbicario vacua fiunt.

(4) Quædam hujus generis exempla numerat Rigantius *loc. cit. num. 142.*

(5) Vide Rigant. *loc. cit. n. 57 et seq.* Verum collatio minorum beneficiorum in tribus Urbis Basilicis pertinet etiam, uti diximus, ad capitula, qua de re videndus ipse Rigantius *loc. cit. num. 15 seq.*

45. Collatio, sive ab Episcopo fiat, sive à Summo Pontifice, sive ab ejus Legato, aut Cardinali, non viva voce, sed scripto fieri debet. Pontifex dat diplomata, quæ Bullæ dicuntur, quæque à pluribus Dataria, et Cancellariæ ministris obsignantur. Earum aliæ dicuntur *in forma gratiosa*, aliæ *in forma dignum*, aliæ demum *in forma Commissaria*. Literæ *in forma gratiosa* dantur ad clericum, qui sui Episcopi exhibitio testimonio beneficium obtinuit, eæque veram secum ferunt beneficium collationem. Literæ *in forma dignum*, quæ ita appellantur, quod ab eo verbo exordiuntur, locum habent, cum illud Episcopi testimonium, ex quo pateat idoneum esse clericum, in medium allatum non fuit; propterea mittuntur ad Episcopum, cujus esse debet certo clerico beneficium attribuere, postquam ipse, facto periculo,

dignus, et idoneus repertus est. Denique *in forma Commissaria* conceduntur literæ, cum clericus illud quidem dedit Episcopi testimonium, sed multa adhuc ab se narrata Summo Pontifici, ut beneficium consequatur, demonstrare debet coram designatis *Executoribus*, vocatis omnibus, quorum interest. Atque hæc literæ non veram collationem continent, sed tantum *mandatum*, ut ajunt, *de conferendo*.

46. Episcopus etiam publico instrumento, eoque ab ejus Cancellario obsignato, complectitur beneficium collationem. Ubique mentio fit de natura, atque redditibus beneficium, de tempore, ac modo, quo illud vacaverit, de meritis ejus, qui idem postulat.

(N. S. Synodus Vallisolet. *cap. 10*, cupiens obviam ire fraudibus, quæ sub clandestinis Collationibus peragi consueverant, has duxit instituere sollempnitates, nimirum, ut *Collatio fiat in Capitulo, vel coram Notario publico, aut testibus fidedignis, vel cum patenti ipsius Prælati Littera, vel alterius, seu aliorum quoruncunque, ad quos Beneficiorum spectat, vel spectare debet dicta Collatio, præsentibus testibus in Littera ipsa Collationis insertis, per quæ probari possit Collatio, deque ea nullatenus dubitari. Alias volumus, quod Collatio ipsa nullius obtineat roboris firmitatem.*)

Laicales collationes aperte ac optimo jure SS. canonibus interdictæ: *cap. 54 de Præben.* Posse tamen laicum, ex Apost. Sedis dispensatione vel privilegio, beneficia conferre, affirmat cum aliis nostras N. Garcia *Tractatu de Benef. part. 1, cap. 2, num. 54 et seq.*

SECTIO IV.

DE INSTITUTIONE, ET JUREPATRONATUS.

47. INSTITUTIONIS DEFINITIO.—48. JUSPATRONATUS. UADE DUCTUM PATRONI NOMEN?—49. JURISPATRONATUS CONCEDENDI CAUSÆ, EJUSQUE ORIGO.—50 ET 51. JUSPATRONATUS VEL ECCLESIASTICUM, VEL LAICALE, VEL MIXTUM.—52. REALE, VEL PERSONALE, ITEMQUE HÆREDITARIUM, VEL GENTILIUM.—53 ET 54. QUOMODO ACQUIRATUR?—55 AD 57. QUOMODO TRANSFERATUR, ET QUOMODO À PLURIBUS PRÆSENTATIO FIAT?—58. QUOMODO AMITTATUR?

47.

Postremus modus, quo Ecclesiasticos Magistratus, et beneficia consequimur, est Institutio, quæ definitur beneficium concessio facta ad præsentationem ejus, qui habet juspatronatus (1). Quare duo hic necessaria sunt, ut quis beneficium obtineat, Institutio, et Præsentatio. Hæc ad Patronum pertinet, cujus est designare, et offerre clericum; illa ad Episcopum, cujus est

designato clerico beneficium tribuere, modo nihil obstat, cujus causa repellendus videatur (2).

(1) Institutionis vocabulum latius interdum accipitur, adeo etiam collationem comprehendat, eaque est institutio, quæ libera appellatur. Proprie tamen, ac stricte institutio pertinet ad beneficia jurispatronatus: ac de ea nos hoc loco disserimus.

(2) *Cap. ult. de Instit. in 6, Conc. Trident. sess. 7 cap. 13 et sess. 25 cap. 9 de Reform.*

48. Est autem juspatronatus jus præsentandi clericum instituendum ad ecclesiam, vel beneficium vacans. Quæ præsentatio nobilissimam facit, ac præcipuam jurispatronatus partem, quamquam ipsum et minora quædam jura comprehendat, uti sunt jura alimentorum, sepulturæ, sedis, processiois, thuris, et cetera, quæ honorifica appellantur (1). Qui his juribus fruitur, Patronus dicitur, sive quod patrocinium Ecclesiæ præstare debet, sive quod olim dominus fuerit earum rerum, ex quibus Ecclesia ædificata est (2).

(1) Cuncta hæc jura ut una definitione comprehendat Franciscus de Roze in *Prolegom. ad tit. de jurepatron. cap. 1*, juspatronatus definit jus, quod fundatori alicujus ecclesiæ in ea competit. Verum et in Jure Civili juspatronatus, quod manumissor in libertum habet, multis constat, puta successione, operis, obsequiis, atque officiis; et tamen jus successionis, quod præcipuum est, per eminentiam juspatronatus appellatur. Ipse Franciscus de Roze peculiari libello *de Juribus honorificis Patronorum* diligenter disputat.

(2) Originem hujus nominis quidam referunt ad ætatem S. Gregorii VII, quidam etiam ad ea tempora, quibus Gregoriana collectio edita est. Sed eam antiquiorem esse, demonstrat Franciscus de Roze in *Prolegom. ad tit. de Jurepatr. cap. 1*.

49. Propterea Sacri Canones templorum, altarium, beneficiorum fundatores, eorumque liberos, et hæredes præcipuis quibusdam juribus, honoribus, et privilegiis donarunt, ut erga illos se gratos præberent, ceteri autem pari ad bene de Ecclesia merendum voluntate excitarentur (1). Hinc nomina, et elogia Fundatorum in Ecclesiis recitata, sacrisque dyptycis inscripta fuisse constat (2); hinc eorum nomina Ecclesiis imposita (3); hinc datum jus designandi, et offerendi clericum, qui beneficium adipiscatur; hinc reliqua concessa jura, quæ honorifica appellari diximus (4). Omnium tamen maximum, ac præcipuum est jus offerendi, seu præsentandi Episcopo clericum, qui institui, et creari debeat Rector templi, seu beneficii, ad quod præsentatus fuit; de quo quidem jure agendum nobis hoc loco est.

(1) Integer Canon 53. Concilii Toletani IV apud Labbæum *tom. 6 col. 1462 ed. Venet.* quem mancum, et mutilum Gratianus habet in *Can. 50 caus. 16 qu. 7*, satis aperte significat, Ecclesiam jura illa Patronis concessisse ut se erga ipsos gratam præberet. Nam de Patronis ad inopiam redactis inquit: *præbendum est à Sacerdotibus vitæ solatium indigentibus, et maxime his, quibus restituenda vicissitudo est.* Et in fine quanto magis his consulendum est, quibus retributione justa debetur. Justa hæc retributio, et vicissitudo præcipua fuit jurispatronatus inducendi ratio.

(2) Concilium Emeritense an. 666, *Can. 19 col. 522 apud. cit. Labbæum tom. 7, S. Paulinus ep. 32 col. 194 ed. Veron 1756, Sidonius Apollin. lib. 2 ep. 40 et lib. 4 ep. 18 pag. 1086 et 1097 to. 6 Biblioth. PP. Lugdun. 1677.*

(3) Ita Titulus Equitii, Titulus Damasi, Titulus Lucinæ, aliæque complures Ecclesiæ à suis Fundatoribus nomen acceperunt. Viden. F. Florens *tract. de Jurepatr. in Præfat. pag. 524 tom. 2 opp. ed. Norimbergæ 1756.*

(4) Jus præsentandi concessum est Fundatoribus à Conc. Arausicano I. an. 441, *c. 10 col. 1785 t. 1 coll. Harduini*, quem canonem non multo post confirmarunt II. Arelatensis Concilii Patres *Can. 56 t. 2 col. 776 ibid.*, postea Nicolaus II utrumque renovavit apud Gratianum *Can. 1 caus. 16 qu. 3.* Ipsius quoque juris meminit Zeno Imperator in *L. 15. C. de Sacros. Eccles.* atque etiam Justinianus. Nam *Novella 57* probat Zenonis constitutionem, et *Novella 127 cap. 18* confirmat idonei clerici præsentationem, ac nominationem, sicut et Pelagius Pontifex in *Can. 51 c. 16 q. 1, et in Can. 4 c. 18 q. 2.* Hæc etiam confirmata sunt à Concilio Toletano IV et IX in *Can. 50 et 52 c. 16 q. 7*, ac Patrono ad inopiam redacto ex Ecclesiæ bonis alimenta tributa sunt. Postremo honorem quoque processiois addidit Clemens III in *cap. 25 de Jurepatr.* Neque enim audiendi sunt, qui jus hoc Patronis multo ante tributum putant à Gelasio Pontifice in *Can. Frigentius et Can. Piæ mentis c. 16 q. 7*, quoniam hi canones longe aliud significant, uti ostendunt. Fr. Florens *tract. de Jurepatr. in præfat.*, et Fr. de Roze *de Jurib. honorif. lib. 1 cap. 7.* Baronius *ad an. 455 num. 23 tom. 8 pag. 180 edit. Lucæ* memorat piam mulierem Bassam, quæ Andream accessivit, ac pastorem effecit, et præfectum monasterii, quod ab ea fuerat ædificatum.

(N. S. Teneri non possumus, quin Tolet. conc. IX. Canonis 2 promamus litteram: *Decernimus, ait, ut quamdiu earundem fundatores Ecclesiarum in hac vita superstites exstiterint, pro eisdem locis curam permittantur habere sollicitam, et sollicitudinem ferre præcipuam, atque Rectores idoneos in eisdem Basilicis iidem ipsi offerant Episcopis ordinandos. Quod si tales forsitan non inveniuntur ab eis, tunc quos Episcopus loci probaverit Deo placitos, sacris cultibus instituat, cum eorum conviventia servituros. Quod si spretis eisdem fundatoribus, Rectores ibidem præsumpserit Episcopus ordinare, et ordinationem suam irritam (hoc est nominationem) noverit esse, et ad verecundiam sui, alios in eorum loco, quos iidem ipsi fundatores condignos elegerint, ordinari.* Porro duæ in hoc Canone fundatoribus tribuuntur prærogativæ. 1 Quæ se veluti Syndicos, et tutores tum Ecclesiarum, tum ministrorum exhibeant, 2 Patronatus jus videlicet, idque exclusivum, Episcopo præsentandi Clericos eidem ordinandos Ecclesiæ. Hæc perspicua sunt, neque ampliores Patronis jus hodiernum prærogativas attribuit, quam tribuisse olim videmus præf. Syn. Tolet., ut ipsa Canonis verba indicant, quæ tamen nonnihil difficultatis induunt Espenio.)

50. Juspatronatus vel est ecclesiasticum, vel laicale, vel

mixtum. Ecclesiasticum est, quod Ecclesia, vel clericus habet titulo ecclesiastico (a); laicale, quod ex bonis laicorum constitutum est, quodque ad aliquem pertinet laicali titulo; ex. gr. agnationis, hæreditatis; mixtum, quod ex ecclesiasticis, et laicalibus bonis conflatum est, atque ita ad laicos, et Ecclesiam pertinet, ut non alternatim, sed simul ab utrisque fiat præsentatio. Laicus ad præsentandum habet quatuor menses, ecclesiasticus menses sex, uterque à die cognitæ vacationis (1). Laicus, cui brevius conceditur temporis intervallum; quo præsentationem expediat, potestatem habet variandi, offerendique alium; Ecclesiasticus ea facultate caret, quoniam in eligendo clerico, quem offerat, et laico peritior esse censetur, et longiori deliberatione accuratius ferre iudicium debet (2).

(a) (N. S. Ecclesiasticum nempe juspatronatus est, quod Ecclesiæ, vel Clerico, non ratione patrimonii, convenit, sed ratione dignitatis, et officii: *Cap. unic. de Jurepatr. in VI.* Neque enim quod à Clerico constitutum sit, vel Clerico conveniat, inde Ecclesiasticum dicendum est; sed omnino requiritur, ut expresse à Fundatore sive Clerico, sive Laico, Ecclesiæ alicui, vel dignitati, aut gradui Ecclesiastico adfigatur; vel ei, quicui Ecclesiastici privilegio decoratur, uti Equites Ordinum Militarium: *Garcia de Benef. Part. 1, Cap. 2 n. 265.*)

(1) *Cap. 22 et 27 de Jurepatr. cap. un. §. ult. eod. in 6.*

(2) Quæ variandi potestas, quam laicus habet, in eo est posita, ut ipse, facta præsentatione, alium similiter idoneum clericum nominare possit *cumulative*, ut ajunt, non *privative*, hoc est alium adjungere illi, quem pridem nominaverat, non ut eum rejiciat, *cap. 5 et 24 de Jurepatr.* Tunc autem: cum æque idonei sunt clerici, *quis eorum alteri præferatur, iudicio Episcopi* relinquitur, ut inquit *Lucius III in cit. cap. 24.* Verum cum ecclesiasticum est juspatronatus, in quo patronus variandi facultatem non habet, qui primo præsentatus est, modo sit idoneus, institui debet. Similiter si laicus Patronus clericum obtulit non idoneum, propter suam, quam habet, variandi facultatem, alium offerre potest; sed ecclesiasticus, qui sciens prudens id fecit, pro ea vice amittit jus præsentandi. Confer *Benedictum XIV de Synod. Diæces. lib. 12 cap. 7 num. 6,* et *Giraldum Exposit. jur. Pontific. par. 1 lib. 3 tit. 38 sect. 579 tom. 1 pag. 593.*

* V. *Legg. 5, 6 et 7 tit. 15 Partit. 1.*

(N. S. Patronus dicitur clericum præsentare, quum illum Episcopo, vel cuique Ordinario Collatori instituendum exhibeat, sive offerat. Porro necessum non est, ut Patronus ipse Ordinarium adeat, sed satis erunt litteræ præsentationis, quas Ordinario deferendas Clerico Patronus tradat: *Cap. 6 de His, quæ fiunt à Prælato.* Quinimmo jure novissimo, universali consuetudine inducto, nulla agnoscitur præsentatio, nisi quæ sit per litteras in forma authentica expeditas. Id quod præcipue de Beneficiis intelligas, quæ à Rom. Pontifice conferuntur: *Extravag. Injunctæ de Electione inter Commun.* Porro præsentatus nullum in Ecclesia jus ante acceptam ab Ordinario Collatore Institutionem, adsequitur: *Compil. Jo. Teres. Lib. 3 Tit. 22 cap. 2.* Post Institutionem vero traditam, Litteræ possessionis conferuntur præsentato,

quæ ad vitandas fraudes, ab Ordinario, vel ejus Vicario subscribuntur: *Syn. Hispal. an. 1512 Cap. 42.* 'Nemo potest se ipsum nominare aut præsentare beneficii obtinendi causa; *cap. 26 de Jurepatr.; cap. ult. de Institut.— V. Berardi Comment. t. 2, Dissert. 4, cap. 7; §. Barbara.*'

51. Lapsa tempore, quod ecclesiastico, aut laico Patrono concessum est, neque exacta præsentatione, transit ad Episcopum potestas conferendi beneficium suo arbitrato (1). Mixtum autem juspatronatus naturam utriusque sequitur, ac semper illud sibi vindicat, quod in altero fuerit optimum. Itaque est in eo tum variandi potestas, tum spatium sex mensium ad faciendam præsentationem, quorum alterum laicalis, alterum juspatronatus ecclesiastici proprium est.

(1) *Cap. 3 de Jurepatr.*

52. Est item juspatronatus reale, quod inhæret rei, prædio scilicet, aut castro, et cum re deferitur ad ejus possessorem; et personale, quod non rei est adjunctum, sed certis adscriptum personis, hoc est patrono, ejusque hæredibus, aut descendantibus. Denique juspatronatus est hæreditarium, quod simul cum hæreditate sive legitima, sive testamentaria ad hæredes deferitur, et agnatum, sive familiare, quod transit ad eos, qui sunt ex familia, sive agnatione; præterea mixtum ex utroque, quod etiam vocatur *ex pacto, et providentia*, quodque ad eos deferitur, qui sunt hæredes simul, et successores legitimi, adeout nemo illud sibi asserere possit, nisi ostendat, esse se hæredem, atque à testatore descendentem.

53. Acquiritur juspatronatus per constructionem, si quis videlicet ære suo Ecclesiam ædificavit (1); per foundationem, si quis fundum ad Ecclesiam construendam præbuit; per dotationem, si quis dotem dedit aptam, et idoneam, per quam consultum sit sumptibus, quos Ecclesiæ conservatio, et Ministri postulant (2). Qui hæc tria unus præstitit, is unus quoque patronus efficitur; at cum alter ecclesiam excitavit, alter fundum, et alter dotem dedit, omnes juspatronatus consequuntur (3), modo cum Episcopi consensu ædificata Ecclesia fuerit (4).

(1) *Can. 26, 51, 52, 53 c. 16 q. 7, cap. 25 de Jurepatr., Conc. Trident. sess. 14 cap. 12, et sess. 25 cap. 9 de Reform.* Atque hæc quidem, quam sequimur, communis opinio est, quod tribus hisce modis, constructione scilicet, foundatione, dotatione acquiratur juspatronatus, adeout si tres fuerint, quorum alter ecclesiam ære suo ædificaverit, alter fundum, alter dotem de-

derit, omnes juspatronatus consequantur. Quidam tamen sunt, qui fundi donatione illud acquiri negant, agentes, foundationem, quam canones memorant, esse constructionem, non fundi donationem, et aliquem esse vix posse, qui in alieno fundo ecclesiam ædificet. Quæ sententia est Francisci de Roye *ad tit. de Jurepatr. cap. 15*, Van-Espenii *Jus. Eccles. univers. par. 2 lit. 25 cap. 5 num. 6 et seq.*, et aliorum quorundam. Ego facile do, et concedo, interdum constructionem cum foundatione confundi, atque omnes, ut plurimum, in suo, non in alieno fundo ecclesiam ædificare. Sed si quis in alieno ædificet, cur non acquirere debet juspatronatus, qui fundum dedit, sine quo Ecclesia ædificari non potest? Neque certum est, quod canones, qui de foundatione loquuntur, omnes ad constructionem referendi sint; imo vero in *Can. 4 caus. 18 q. 2* satis perspicue jus præsentandi possessionis domino adscribitur.

(2) Non omnem tamen dotationem, aut constructionem satis esse ad acquirendum juspatronatus, perspicue docet Synodus Tridentina *cit. sess. 25 cap. 9*, cum statuit, ut *Patronatus quicumque... acquisiti à quadraginta annis citra, et in futurum acquirendi, seu ex augmento dotis, seu nova constructione, vel alia simili causa, etiam auctoritate Sedis Apostolicæ, ab iisdem Ordinariis, uti delegatis, ut supra, qui nullius in his facultatibus, aut privilegiis impediuntur, diligenter cognoscantur; et quos non repererint ob maxime evidentem ecclesiæ, vel beneficii, seu dignitatis necessitatem legitime constitutos esse, in totum revocent*. Ita si qui Ecclesiæ non satis dotatæ incrementum dotis attribuit; bene is quidem de Ecclesia meritus habetur, sed patronus non efficitur.

(3) Ita illud Glossæ *Patronum faciunt dos, ædificatio, fundus*, intelligendum esse ostendit Fagnanus in *cap. Quoniam de Jurepat. num. 49*. Ceterum illud est animadvertendum, quod qui tantum Ecclesiam ædificat, non acquirit juspatronatus, nisi ea suam quoque dotem habeat. Neque enim sine dote Ecclesia ædificanda est; quinimo constituendam esse dotem, antequam illa ædificetur, tradit Fagnanus *loc. cit. num. 51*. Quare cum Sacri Canones fundatores juspatronatus habere statuunt, eos intelligunt fundatores, qui necessaria quæque dederunt, si plures hi sint, omnes in *solidum* juspatronatus obtinebunt; si unus cuncta præstitit, is unus patronus habebitur. Et quamquam conjunctim ædificanda et dotanda sit Ecclesia, tamen dotatio, quæ deinceps fiat cum Episcopi consensu, valet etiam ad acquirendum juspatronatus. Fagnanus *loc. cit. num. 48*.

(4) Sola foundatione, quæ secundum ecclesiasticas regulas facta sit, acquiri juspatronatus, quamquam illud expresse reservatum non fuerit, docet Glossa in *can. 6 de Consecrat. dist. 1*; idque late demonstrat Franciscus de Roye in *Proleg. ad tit. de Jurep. cap. 15*. Quod non obscure videtur significare Clemens III. in *cap. 25 de Jurepatr.* cum rogatus num *aliquis efficiatur sola ecclesiæ constructione patronus*, respondit: *quod si aliquis ecclesiam cum assensu Diæcesani construxit, ex eo juspatronatus acquirit.*

51. Acquiritur etiam juspatronatus privilegio Summi Pontificis (1), et præscriptione. Quæ præscriptio si contra Ecclesiam liberam sit, debet esse temporis, quod hominum memoriam excedat, et cum pluribus sociata præsentationibus, quæ exitum habuerint (2), potissimum si qua sit suspicio, illud à viro potente usurpari potuisse. Tunc enim, præter quasi possessionem

temporis antiquissimi, cujus initium in tenebris lateat antiquitatis, necesse est etiam probare titulum, et evincere præsentationes perpetuas saltem per annos quinquaginta, quæ omnes ad exitum perductæ fuerint (3).

(1) Privilegium hoc tantum à Summo Pontifice concedi potest, ab Episcopo vero non potest *cap. 2 de Reb. Eccles. non alien. in 6*.

(2) Conc. Trident. *Sess. 25 cap. 9 de Reform.*

(3) Conc. Trid. *loc. cit.*, ibique Barbosa *num. 52*. Atque hoc quidem de probando jurepatronatus Concilii Tridentini decretum, non solum ad petitionem, sed etiam ad possessorem iudicium pertinere, docet Fagnanus in *cap. Consultationibus de Jurepatr. num. 9*. Ad vero obtinet, cum adversus Ecclesiam probandum est juspatronatus; nam si inter duos quærat, quis habere debeat juspatronatus, hoc contra verum patronum præscribi, cum, præter tempus ad præscribendum necessarium, tres adsunt præsentationes, ostendit Franciscus de Roye in *Proleg. ad tit. de Jurepatr. cap. 16*.

(N. S. Syn. Valent. an. 1565, *Sess. 5 lit. 4 cap. 14*, ad evitandas diuturnas, et inextricabiles de Jurepatronatus contentiones, præcipit omnibus, cujuscunque dignitatis, vel conditionis fuerint, vel persuasum habent, Beneficii, Curati, vel Simplicis Juspatronatus sibi competere, ut intra sex mensium spatium Juspatronatus titulum Ordinario, vel ejus Vicario Generali, ad normam Tridentini Concilii, examinandum ostendant. Re enim in tempore perpensa, omnis dubitationis, et litium occasio aufertur. Si negligentes fuerint, sciant, se inde, quod ad ipsum Juspatronatus attinet, damnum esse reportaturos.)

55. Transfertur juspatronatus cum re, cui inhæret, si reale sit (1), et transfertur etiam contractu, aut successione. Contractus donationem respicit, ac permutationem; quoniam juspatronatus, nisi qua lex impedimento sit (2), donari, permutarique potest. Donatio in privatum hominem collata indiget Episcopi auctoritate, collata in Ecclesiam, aut Monasterium non indiget (3). Quod etiam dictum volo de permutatione, quæ similiter cum privato homine absoluta, opus habet Episcopi auctoritate (4); atque hæc præterea rem aliam spirituales, aut spirituali annexam desiderat, ut recte perficiatur (5). Vendi tamen juspatronatus nequit (6), nisi forte vendatur fundus, aut castrum, cui adhæret, quia tum etiam juspatronatus in emptorem transfertur (7). Verum ex jurepatronatus, quod fundo adhæret, nulla pretii fieri debet accessio, quia tunc res spiritualis, vel spirituali annexa, quod fieri nequit, tacite venderetur (8).

(1) Ita Juspatronatus beneficio, aut dignitati conjunctum, cum beneficio ipso, et dignitate, adjunctum castro, aut prædio, cum prædio, et castro transfertur.

(2) Sic distrahi gentilium juspatronatus vetat lex foundationis, quæ ad